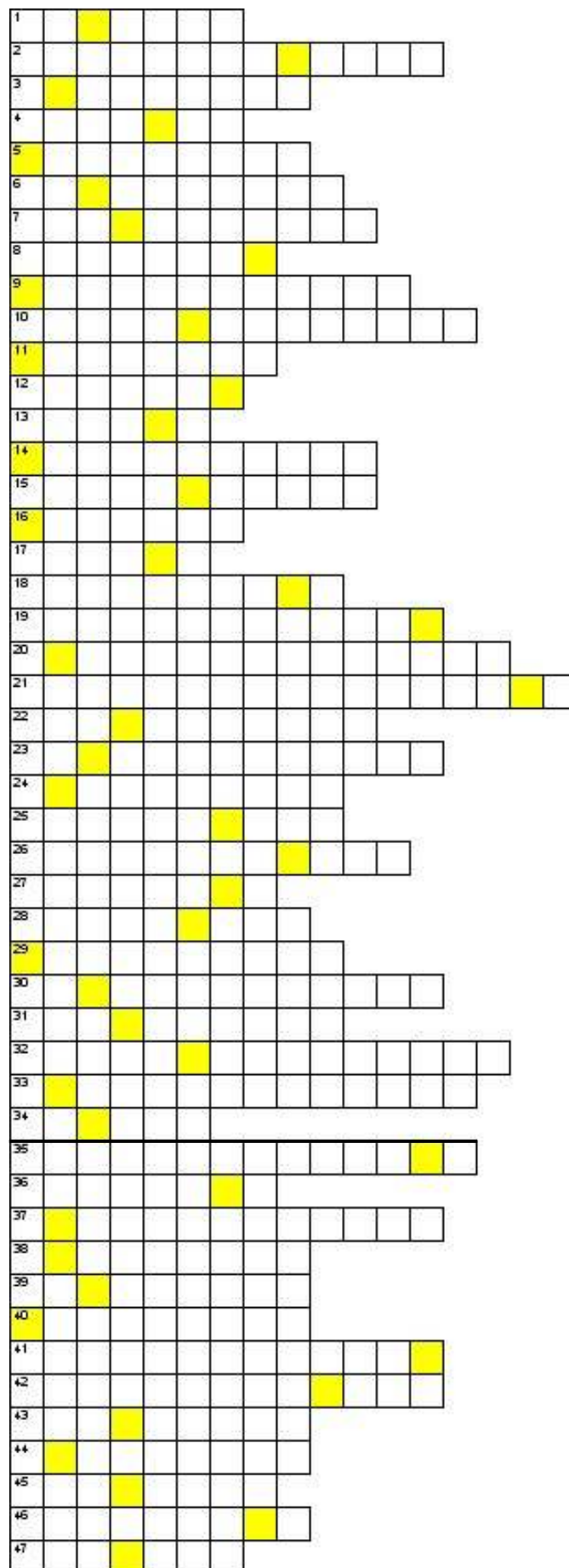

erebus 3: Zijn plaats weten

erebus 3: Zijn plaats weten

Deze rebus bevat 47 plaatsen in Nederland. De ene wat alledaagser dan de andere. Behalve steden, gemeenten, dorpen, gehuchten en buurtschappen kunt u ook (natuur)gebieden, provincies en eilanden aantreffen. Zolang het maar een plek in Nederland is.

Alles kan van belang zijn. Wat er op het plaatje (niet) te zien is natuurlijk, maar ook waar het staat, hoe het is geschreven en welke kleur het heeft. Soms wordt er van de puzzelaar een cryptische interpretatie van een afbeelding gevraagd of een synoniem. Dat laatste echter altijd als onderdeel van de puzzel en beslist nooit van het rebusje als geheel wanneer dit eenmaal is opgelost.

Door alle antwoorden in het diagram te plaatsen ontstaat in de gele vakjes, indien ze van boven naar beneden worden gelezen, een spreekwoord, gevolgd door degene op wie dat spreekwoord - cryptisch gezien, natuurlijk - van toepassing is.

Veel puzzelplezier!
mr. Brein

1

2

3

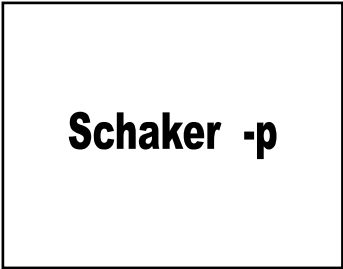
4

5

6

7

8

9

10

11

12

Periodiek systeem van de elementen

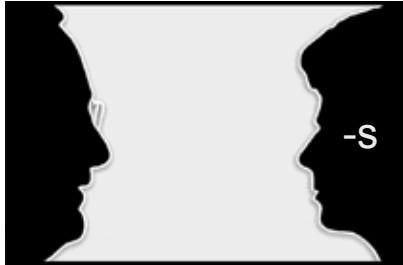
13

14

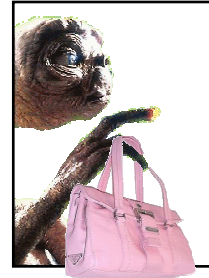
15

16

17

18

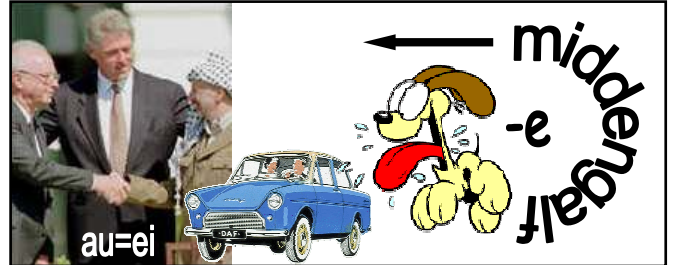
19

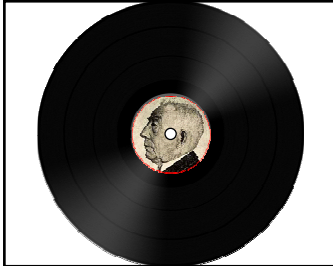
20

21

22

23

24

25

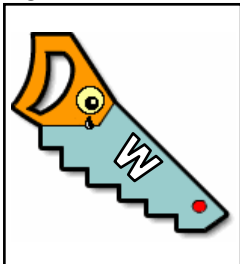
26

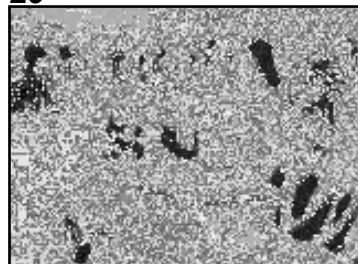
27

28

29

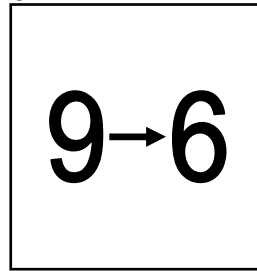
30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

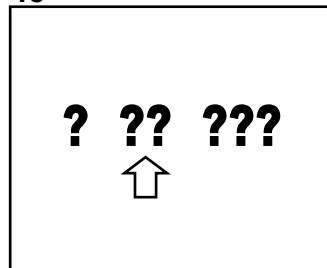
41

42

43

44

45

46

47

1

Op de foto ziet u (twee) brillen, namelijk Martin Bril met een bril. Stoppen we daar een E in terwijl we er een N afhalen, dan begint de reis in BRIELLE, waar Alva op 1 april zijn bril verloor

2

2. Sinthoeden (mijters) en een roede. Daarnaast sjouwt Obelix een menhir zonder R. Draaien we daarin de E en de I van ei om, dan houden we minhe over. Sinthoedenroede min he leidt tot SINT-OEDENRODE (spelling volgens officiële website gemeente Sint-Oedenrode).

3

3. De persoon draagt een legging. De plaats die daar cryptisch gezien bij hoort is SPANBROEK (vindplaats even ten noord-oosten van Heerhugowaard), een gat dat al sinds 1414 stadsrechten heeft.

4

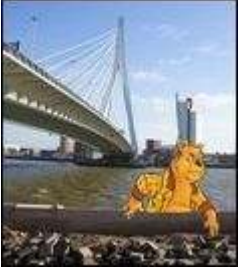
4. Deze foto is genomen midden in een Palmpasenopectocht. Ter gelegenheid van Pasen lopen schoolkinderen met versierde kruizen en bovenop een van brood gebakken haan door het dorp. Als u van deze paasloop een P afhaalt komt u uit in PAASLOO dat vlak bij Steenwijk ligt. Toeristisch interessant voor puzzelaars is de bloemlezing op het graf van de dichter.

5

5. Een appelkern (klokhuis) met de bijbehorende bewerking in de vorm van een kist (soldatenlaars; k=t). Vervangen we inderdaad de K door een T, dan is de volgende stop APPELTERN, in het Land van Maas en Waal. De grootste trekpleister hier is het modeltuinencomplex De Tuinen van Appeltern.

6

6. Voor Rotterdammers was dit een makkie, want te zien is hoe de Erasmusbrug de Maas overspant. De stripbeer die uit dit water op de kade probeert te klimmen is Heer Bommel van Marten Toonder. Een mooi bruggetje derhalve naar MAASBOMMEL, dat slechts door recreatiegebied Megense Ham van Appeltern wordt gescheiden. Maasbommel is niet zo groot, maar er is wel een Spar en bij snackbar Het Bommelke kunt u even bijtanken met een patatje-met.

7

7. We blijven nog even in Rotterdam, qua rebus. Paul de leeuw zong al eens over de Euromast die hij in zijn broek had, maar de man op de foto kan nauwelijks geloven dat zoiets ook feitelijk mogelijk blijkt. Mast in broek wordt met $i=e$ uiteraard MASTENBROEK en dat vindt u ongeveer net zo ver van Zwolle als van IJsselmuiden. Het ruikt hier zo lekker dat De Bijenkorf sinds 13 september 2005 het parfum L'Essence de Mastenbroek (een eau de polder) in het assortiment heeft.

8

8. Het viel niet mee om deze optische illusie te creëren, maar het lijkt er zowaar op dat (Conny) Mus (journalist en Israël-correspondent van RTL4) een sjaal om heeft. Een sjaal is een das, dus hier is sprake van een DASSEMUS; een klein dorpje onder Breda in de buurt van Chaam.

9

9. Schaken is het ontvoeren (en tegen haar wil verborgen houden) van een meisje of vrouw. Daarmee is een schaker een vrouwenpakker en als je dan niet de P in hebt, fiets je zo naar VROUWENAKKER, tussen Aalsmeer en Mijdrecht. Of je neemt de N231.

10

10. De oplossing van dit conundrum is gelegen in de locatie van het vlaggetje, dat in de uiterste HOEK VAN HOLLAND is geplaatst. Gek genoeg ligt het heel ergens anders. Vraag maar aan Karel van de Graaf

11

11. De oud-tennisser Stefan Edberg van bovenaf gefotografeerd tijdens het slaan van een service, maar alleen dat laatste is belangrijk. Een ander woord voor service is namelijk opslag en wie dat krijgt, ontvangt voortaan meer loon. Vervangen we de M door een N, dan zijn we aanbeland in NEERLOON, op de kaart te vinden aan de Osse kant van de Maas tussen Oss en Nijmegen. Heel vroeger liepen de Romeinen hier door het water naar de overkant.

12

Periodiek systeem van de elementen

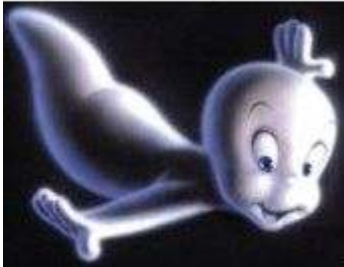
12. Mr. Brein is het meest in zijn element als hij fietsend de strijd met de elementen aangaat, maar de elementen die u moest herkennen waren die van het Periodiek Systeem der Elementen (ook: Tabel van Mendelejev), dat vroeger bij het vak scheikunde altijd een vaste plaats had in het (Binas) tabellenboek. Ik zeg elementen, maar de enige die uit de tabel weg is, is zink (Zn, atoomnummer 30) en daarmee bent u in ZINKWEG (midden in de Hoeksche Waard onder Oud-Beijerland).

13

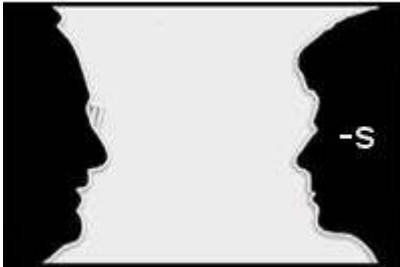
13. Een slot en een sloot dus samen twee SLOTEN. Nadat Amsterdam al in 1896 De Baarsjes had geannexeerd, volgden later Osdorp, Sloterdijk en de gemeente Sloten zelf. Gelukkig kunt u altijd nog in Friesland terecht, vlak bij bij het Slotermeer, bijvoorbeeld op ui-zaterdag om de jaarlijkse Sipelsneon (geen anagram) mee te vieren.

14

14. Het spookje heet Casper (The Friendly Ghost). Na een carrière als kleine, vriendelijke tekenfilmgeest heeft Universal Pictures er in 1995 een speelfilm mee gemaakt. Daaruit komt deze foto. Klein is luttel, dus qua plaatsnaam had u de gemeentegrens van LUTTELGEEST (vlak bij Emmeloord) over moeten steken. Het onbekendere Kleinegeest had ook gekund, maar er waren niet voldoende hokjes om dat in te plaatsen. De Orchideeënhoeve, een kassencomplex met tropische planten, is niet alleen de grootste toeristische attractie van Luttelgeest, maar van de hele Noordoostpolder.

15

15. Voor de gelegenheid is het overbekende logo van het nog veel bekendere tv-duo Barend & Van Dorp gespiegeld. Daardoor staat (Frits) Barend nu rechts. Zonder S zijn we dan in de Randstad te BARENDRECHT. Inge de Bruijn is er geboren, maar als de Wikipediapagina leest, begrijp je waarom ze zo hard is weggezwommen.

16

16. Als u van dit oud-Hollandsch gelddrop (muntendrop) een D afhaalt, kunt u in de Werkplaats van Jan Klaassen gaan snoepen van al het moois dat GELDROP (een randgemeente van Eindhoven) te bieden heeft.

17

17. Geen Erebus zonder aandoenlijk ruimtewezentje. Deze keer net als Tinky-Winky met een handtas. De kleur roze is daarbij een sterke aanwijzing voor de seksuele geaardheid van de Extra-Terrestrial. Het altijd rustieke HOMOET is gelegen langs de A50 in de buurt van Elst.

18

18. Geloof het of niet, maar als je Googelt op 'chicken pants', kom je onder andere uit bij een Amerikaans (waar anders) bedrijfje dat kippenbroeken maakt, waarvan akte op de foto. In eigen land kunt u voor een HOENSBROEK (ter plaatse onverstaanbaar uitgesproken als Gebrook) terecht in Zuid-Limburg tussen Heerlen en Sittard.

19

19. Een HONGERIGE WOLF, voor al uw puzzels en raadsels. Lokaal te bezichtigen aan de zuidoever van de Dollard te Oost-Groningen. Het werkdagelijkse televisieprogramma Man Bijt Hond reisde in 2003 en 2004 van Hongerige Wolf naar Schapenbout en schoof elke avond ergens aan in een dorp op deze route.

20

20. Van het ene water naar het andere. In het kanaal drijven stoeltjes, waarna de eenvoudige klinkerwisseling van een stoeltjeskanaal STIELTJESKANAAL maakt. Aldus pootjebaden is mogelijk ten oosten van Coevorden, waar ook de gelijknamige waterweg stroomt.

21

21. Voor de liefhebbers eindelijk een optelrebus. We beginnen links met één van 's werelds bekendste handdrukken, namelijk die tussen Rabin en Arafat ter gelegenheid van de Oslo-Akkoorden. Het Pientere Pookje ernaast dat zo van een reclame-affiche werd geplukt, is een 750 Variomatic van DAF. Daar weer naast ziet u de striphond Odie uit de door Jim Davis getekende cartoons van Garfield. Hekensluiter is de tekst middengalf die in een bocht loopt. Bezien we dit alles achter elkaar dan wordt eerst de handdruk via au=ei een henddrik. Dan de Variomatic van DAF dus halen we er nog een D af. Odie levert (conform de pijl) achteruitgelezen en zonder E een Ido op en de tekst ten slotte, is een AM-bocht (AM is de middengolf). Daarin moet nog de O door een A worden vervangen en als dat is gebeurd levert dit alles HENDRIK-IDO-AMBACHT op en dat is weer een gemeente van nummertje 15.

Tegenwoordig doet Gasselternijveenschemond een goede gooi naar de langste plaatsnaam van Nederland, maar als we buurtschappen ook meetellen, verhuist die titel naar gemeente Gasselternijveenschemond binnen wiens grenzen we Gasselternijveenschemond 1e Dwarsdiep aantreffen. Er is overigens ook een 2e Dwarsdiep. Maar historisch gezien is de onderhavige plaats kampioen, want in de 19e eeuw werden er mensen geboren in Hendrik Ido Oostendam en Schildmanskinderen Ambacht. Er gaan zelfs geruchten dat de volledige naam ooit Hendrik-Ido-Oostendam-Schildmanskinderen-Groot-en-Klein-Sandelingen-Ambacht heeft geluid, met 67 letters/75 tekens de onbetwiste winnaar in het Nederlandse taalgebied.

22

22. De (langspeel)plaat is van het label (Hendrikus) Colijn, dus ook de inwoners van COLIJNSPLAAT kunnen rustig gaan slapen. Zij doen dat aan de Oosterschelde op Noord-Beveland (tegenwoordig ook in). Toen Veere in 1961 door de Veerse Gatdam van zee werd afgesloten verkaste de gehele vissersvloot naar Colijnsplaat.

23

23. Ik heb geen idee wie er op NUMERO DERTIEN woont, maar het gehucht ligt in de gemeente Veendam in de provincie Groningen. Er is nog een wit plaatsnaambord dat herinnert aan het feit dat Nummer Dattien het nooit tot dorp heeft geschopt.

24

24. Met dit rebusje is iets loos (aan de hand). Alle letters staan namelijk cursief, behalve die ene D. Die staat recht. De bakkerij van Enigramgrammen in LOOSDRECHT (gelegen bij de gelijknamige plassen) vierde onlangs zijn 100-jarig bestaan.

25

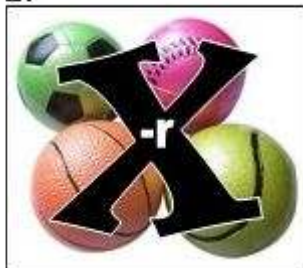
25. In het kader van bovengenoemd jubileum is een reeks (saluut)schoten, ook wel salvo genoemd, natuurlijk op zijn plaats. Echter, iemand heeft er een L in geplaatst. Het plaatsje LINSCHOTEN ligt vanuit Woerden gezien aan de andere kant van de A12. Mat Herben spot er graag vliegtuigen en de thematische JCS-crypto die de normaalste zaak van de wereld is, wordt er ook gemaakt.

26

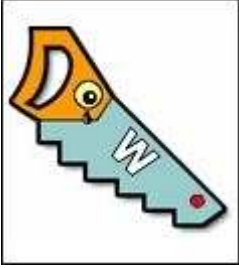
26. Terwijl mr. Brein heerlijk op fietsvakantie is, wordt hier flink gewerkt. Links zijn ze aan het heien en de New Yorkse (links een Yellow Cab, rechts de Stars and Stripes) agent ernaast slaat iemand in de boeien. Een Amerikaanse agent is een cop, dus hier is sprake van een boeicop. Voor HEI- EN BOEICOP moet u op de A27 afslag 26 nemen. Bezoek dan meteen even de volledig gerestaureerde waterwipmolen mét molenaarshuisje.

27

27. Door de ballen staat een groot kruis. In rebustaal betekent dat: ballen weg. Volgens Van Dale heet dat castreren, maar de plaatselijke verdoving krijgt u zonder R in CASTEREN, even boven Bladel in De Kempen. De lijst met bekende personen op de Wikipediapagina van Casteren bevat slechts de naam van ene Willem van de Moosdijk, een kruidendokter. Het begrip bekend persoon wordt in Casteren blijkbaar nogal lokaal uitgelegd.

28

28. Net boven Joure is het blijkens de snikkende zaag niet leuk wonen. Een W erin en de wegwijzer leidt u zo naar SNIKZWAAG. Het eufemistische woord voor een weg met met wat huizen erlangs blijkt laandorpje te zijn.

29

29. Ik geef toe dat dit kiekje van alweer wat jaren geleden dateert. Tegenwoordig wordt zo'n OUDKARSPÉL - een zeepkistenrace - nog maar zelden gehouden. Zelfs halverwege Alkmaar en Schagen. Oukarspel stond in 1094 bekend als Aldenkercha, in 1289 als Outkerspel, in 1396 als Oudekerpsel en in 1745 als Oudt Carspel.

30

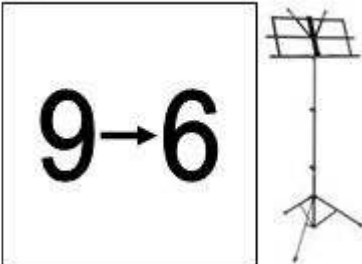
30. De in Nederland wereldberoemde (bier)brouwer Alfred Henry (Freddy) Heineken en naast hem woont een vrouw die haar benen scheert. Volgens van Dale noemen we dat shaven. De geboortestad van Vader Cats, BROUWERSHAVEN, ligt op Schouwen-Duiveland.

31

31. Het rode beest is een ever(zwijn). De vier EVERDINGEN zorgen ervoor dat u op het gelijknamige knooppunt in de file zou staan als we in de auto zaten in plaats van op de fiets.

32

32. De standaard is buiten het vak geplaatst. Wanneer we nu de negende letter van standaardbuiten verhuizen naar de zesde plek, komen we aan in STANDDAARBUITEN, dat het altijd leuk doet in puzzels. Net als het naastgelegen Stampersgat. Het geheel vindt u langs de A17, halverwege Roosendaal en Zevenbergen. Historisch gezien is Standaardbuiten een opgewaardeerde zandbank die ooit luisterde naar de naam 't Sant daer buyten.

33

33. Nog een eenvoudig rekensommetje. De pijl wijst naar wat door de puzzelmaker een hellevoet wordt genoemd omdat de eigenaar ervan volgens de overlevering in het vagevuur is gehuisvest. Daarna wordt de letter S gevolgd door een luis. HELLEVOETSLUIS is een stad aan 't Haringvliet, maar dan op Voorne-Putten in plaats van op Goeree-Overflakkee en onze vertrekplaats is vlakbij.

34

34. De lijzige man in het midden die u op de rug ziet, is Martin Brozius. Ter plaatse presenteert hij de quiz Ren Je Rot, waarin scholen het tegen elkaar opnemen. Het was de bedoeling om na het stellen van de vraag en de woorden 'Rrrren Juuu-huuu Rrrot!' binnen de beschikbaar gestelde tijd een bordje met daarop het nummer van het antwoord van je keuze te pakken en naar de bijbehorende deur te rennen. Ze hadden de bordjes inderdaad ook achterwege kunnen laten en de deuren kunnen nummeren. De TROS zond tussen 1973 en 1983 113 afleveringen uit, waarin onder anderen kunstenthousiasmeur Pierre Janssen en goochelaar Hans Kazàn vaste gasten waren. De pijl wijst naar een nietje. Ren Je Rot wordt zonder je (niet-je) Ren Rot, maar na de aangegeven klinkerwisseling RUNROT. Daar heeft u waarschijnlijk nog nooit van gehoord, maar het ligt bij Geffen tussen Oss en Rosmalen en de rebus was goed te doen.

35

35. Drie kopjes DE(-koffie) - het logo van Douwe Egberts komt een paar rebusjes verderop nog wat duidelijker langsfietsen - maar niet allemaal voor dezelfde prijs. De wijn gaat bij de duurste. Wanneer we nu de N door een K vervangen, kunnen we de Nederrijn afzakken tot we in WIJK BIJ DUURSTEDEN zijn, waar de huidige Nederlands en wereldkampioen Scripto woning heeft.

36

36. Op sommige prints misschien wat aan de donkere kant, maar de foto wordt gevaren met een punter. De man die met een lange stok (punter) in het water tegen de bodem duwt, staat te punteren. De aanwijzing op de Giethoornse fluisterboot luidt $P=L$, waardoor u moet doorvaren naar LUNTEREN. Wat natuurlijk helemaal niet kan omdat het midden op de Veluwe ligt. Het valt onder de gemeente Ede, maar die tekst is op de toegangsborden bijna overal door de Lunteranen onleesbaar gemaakt. Spoorwegaanbidders weten dat Lunteren een station heeft aan het Kippenlijntje, dat van Nijkerk naar Ede-Wageningen loopt.

37

37. Nadat de rebus van Klutsdorp (een afbeelding van (gemengde) drop) vanwege zijn onoplosbaarheid was afgefallen, moest de moeilijkheidsgraad voor de ware globetrotter door dit rebusje worden bewaakt. Het lastige is dat het erom gaat wat u niet ziet. In dit oerhollandse landschap zijn bergen nogal schaars. Dit cryptische grapje had u - wellicht mede dankzij de kruisende letter C en net als de Neanderthaler zo'n 100.000 jaar geleden - in het Arnhemse SCHAARSBERGEN moeten brengen.

38

38. KRUISHAAR. U vindt het in de schaamstreek, maar ook op de Veluwe tussen Nijkerk en Voorthuizen.

39

39. 'Big Mouth' Willem Duyn, was ex-constructiebankwerker en de mannelijke helft van het zangduo Mouth & MacNeal. De grootste hit van zijn solocarrière is het autobiografische nummer 'Willem, Wat Heb Je Grote Handen', maar op de foto is van de bek vol gouden tanden weinig te zien. De dame ernaast is Angelina Jolie in de rol van het computerspelfiguurtje Tomb Raider, wier echte naam Lara Croft is. Wanneer we nu beide achternamen aan elkaar koppelen, tandem we zo DUYN CROFT binnen, een buurtschap in de gemeente Bergen (N-H). In Castricum is er een straat met dezelfde naam en dat moet welhaast het meest zinloze weetje van de Nederlandse Wikipedia zijn.

40

40. Een paarse Deux-Cheveaux van Citroën. Maken we de kleur wat sjieker en de auto wat volkser, dan rijden we ineens in een purperen eend. Als we dan nog een E van de motorkap afhalen en de P inruilen voor een M, dan kunnen we onze purpereend voor een grote beurt parkeren in PURMEREND, een paar kilometer landinwaarts vanaf Volendam. Hans Klok werd er geboren, maar die heeft er zijn grote verdwijntruc allang gedaan. (De oude) Ciske de Rat woont er nog wel.

41

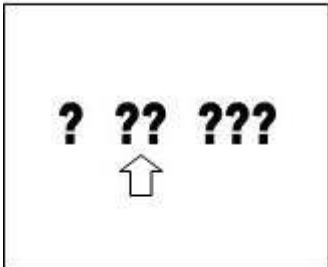
41. De nummerplaat is rot, maar om van rotnummerplaat tot ROTTUMERPLAAT te komen is nog wel het één en ander nodig. Gelukkig staat dat er allemaal naast. Alfred Hitchcock is een cineast, maar te lezen valt Ifrid Htchock. Halen we nu dezelfde drie letters uit cineast en vervangen we de E door een I, dan houden we nist over. De N is (dus een) T. Daaronder staat nog een M in (een) M.

42

42. Nationale nieuwslezer, dicteezinnenverhaspelaar en francofiel (Philip) Freriks terwijl hij het NOS Journaal presenteert. De pijlen geven echter aan dat het om het boord van zijn overhemd gaat en dat daar enerzijds de letters DE (het logo is van Douwe Egberts) in moeten worden geplaatst, terwijl anderzijds de letter B eruit moet worden gehaald. Doet u dat, dan bent u van frederiks boord zomaar aanbeland in FREDERIKSOORD, een oord in het zuidwesten van Drenthe.

43

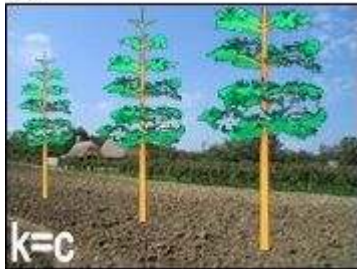
43. In de reeks vragend - vragender - vragendst wijst de pijl naar VRAGENDER. Daar moet u dus zijn. En voor wie niet weet waar het ligt: in de Achterhoek, vlak bij Winterswijk, maar nóg dichterbij Lichtenvoorde. Onder sommige puzzelaars wordt gefluisterd dat Kabouter Plop er een buitenhuisje heeft.

44

44. Vroeger was Willem van Hanegem voetballer, tegenwoordig trainer. De foto is van tegenwoordig, maar zijn bijnaam - De Kromme - heeft hij natuurlijk nog steeds. De rode streep betekent dat je die juist niet moet hebben. De foto ernaast is van vroeger. Te zien is het gezelschap Farce Majeure (force majeure betekent overmacht in het Frans) dat samen een satirisch televisieprogramma maakte voor de NCRV. Enkelen herinneren zich wellicht nog de door de Oliecrisis geïnspireerde carnavalskraker Kiele, Kiele Koeweit en bijna iedereen kent nog het overbekende refrein(gedeelte) 'Jaaaa, dat is uit het leven gegrepen, ja dat is uit het leven een greep (het geluk is altijd met de lepen, ja daar zit 'm nou net nou de kneep)'. Altijd handig op bruiloften en partijen. Het rode streepje staat overigens door Ted (de Braak), te herkennen aan zijn snor en anders aan het feit dat Fred Benavente, Alexander Pola, Jan Fillekers en Henk van der Horst het niet zijn. Wat dat betreft komt het rebusje overeen met de werkelijkheid, want Farce majeure bestond het grootste deel van zijn bestaan uit de overige vier leden. Even recapituleren: De Kromme niet, zonder Ted. Dan blijft KROMMENIE over. Cabaretier Najib Amhali woont er nog wel en is naar eigen zeggen inmiddels volledig geïntegreerd.

45

45. Een akker met dennen, die ook wel pijn(bom)en worden genoemd. Een pijnakker dus. Als u de letterwisseling in de linkerbenedenhoek niet kunt lezen, bent u nog meer myoop dan de inwoner(s) van PIJNACKER zelf.

46

46. De eenvoudigheid van een rebusje met een hamster en de aanwijzing -H is niet de enige reden dat de hoofdstad in deze puzzel ontbreekt. Te veel dammen is voor niemand leuk, dus moet er een keuze worden gemaakt. En die valt dan net even niet op Mokum maar op Manhattan aan de Maas, dat bij nacht de mooiste skyline van Nederland heeft. Overdag komt u daar door in te zien dat de router (het apparaat dat ervoor zorgt dat u in uw hele huis deze puzzel van de ADSL kunt plukken) juist is, aangegeven met een krul zoals de juf op school die altijd boven uw werkje zette. Of juist niet natuurlijk. Daar blijft zonder J u is t van over. De afbeelding ernaast is een dambord met op de voorgrond een 'dam' (twee damschijven op elkaar). Samen is dat ROTTERDAM, de plaats waarvan wij vertrokken toen wij van Rotterdam vertrokken.

47

47. Hoewel de plaatsnaam doet vermoeden dat we pas halverwege zijn, is dit toch echt het laatste rebusje. Gelukkig maar, want jullie zullen inmiddels wel bekaf zijn. Dr. F.A. Stoett overleed in 1936, maar in zijn spreekwoordenboek - dat door de erven inmiddels integraal online is gezet - kunnen we nog steeds lezen dat een half ei al beter is dan een lege dop. De reis eindigt derhalve in HALFWEG, naar keuze in Noord-Holland nabij het Rottepolderplein of in Overijssel net onder Meppel.